

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 16. maijā
(OR. en)

9311/23

EDUC 162
JEUN 87
SOC 316
EMPL 206

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Temats: Eiropas izglītības telpa. Raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam –
Padomes rezolūcijas projekts

Pielikumā pievienota tematā minētā Padomes rezolūcija, ko Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports) pieņēma 2023. gada 16. maija sanāksmē.

Eiropas izglītības telpa. Raugoties līdz 2025. gadam un pēc tam.

Padomes rezolūcija

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATGĀDINA par politisko kontekstu saistībā ar Eiropas izglītības telpu, kā izklāstīts šīs rezolūcijas pielikumā.
2. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka Eiropas izglītības telpa var kļūt par realitāti līdz 2025. gadam tikai tad, ja dalībvalstis izrādīs stingru politisku apņemšanos, un UZSVER, ka gan dalībvalstīm, gan Komisijai ir jāturpina centieni savas attiecīgās kompetences robežās un pēc vajadzības iesaistot attiecīgās ieinteresētās personas nacionālā un Eiropas līmenī, lai spertu vajadzīgos soļus ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi.
3. PIENĒM ZINĀŠANAI Komisijas paziņojumu par progresu ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi ¹.
4. UZSVER, ka izglītībai un mācībām visos kontekstos, visos līmeņos un visos veidos ir izšķiroša nozīme sociālās kohēzijas, konkurētspējas un ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanā Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs un to gatavības panākšanā zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam un to atbalstīšanā šā procesa gaitā. Īpaši laikā, kad iedzīvotājiem ir būtiski rast personīgu papildījumu un labbūtību, kā arī pielāgoties mainīgās pasaules izaicinājumiem un vēl vairāk iesaistīties aktīvā un atbildīgā pilsoniskumā, UZSVER, cik svarīga ir kvalitatīva, iekļaujoša un taisnīga izglītība, mācības un mūžizglītība ikvienam – kā bērniem, tā pieaugušajiem.

¹ COM(2022) 700 final.

5. UZSVER, ka Eiropas izglītības telpas pamatā vajadzētu būt mūžizglītības pieejai, kas aptver izglītības un mācību sistēmas iekļaujošā un holistiskā veidā un attiecas uz mācīšanu, mācībām un mācīšanos visos kontekstos, visos līmeņos un formās – formāli, neformāli vai ikdienēji, no pirmsskolas izglītības un aprūpes līdz pat izglītībai skolās un profesionālajai izglītībai un mācībām, kā arī augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai.
6. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka starp attiecīgajām ES iniciatīvām izglītības un mācību jomā un iniciatīvām saistītās politikas jomās un nozarēs (īpaši nodarbinātības, sociālās politikas, pētniecības, inovācijas, vides, jaunatnes un kultūras un radošajās nozarēs) būtu jāuzlabo starpnozaru sadarbība, vienlaikus ievērojot attiecīgo politikas jomu Līgumos noteikto juridisko pamatu. UZSVER, ka ir jānodrošina visu ES izglītības un mācību jomas iniciatīvu koordinācija un saskaņotība, jo īpaši, ja tās skar prasmes un kompetences.
7. ATZĪMĒ, ka Eiropas sadarbība izglītībā un mācībās ir izšķiroši svarīga sociālajai kohēzijai un labi funkcionējošai ekonomikas videi Eiropas Savienībā, lai nodrošinātu Savienības ilgtermiņa konkurētspēju un zaļās un digitālās pārkārtošanās sekmīgu gaitu un lai mazinātu sociālo, reģionālo un ekonomisko nevienlīdzību. Tāpēc ATZĪST nozīmīgo ieguldījumu, kāds Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ir Eiropas pusgada attiecīgajos elementos, tostarp saskaņā ar stratēģisko satvaru.

8. UZSVER, cik svarīgi ir veicināt sinerģiju starp Eiropas izglītības telpu, Eiropas augstākās izglītības telpu un Eiropas pētniecības telpu, tai pašā laikā izvairoties no resursu, struktūru un instrumentu dublēšanās, kā arī visās to misijās pilnībā izmantojot Eiropas universitāšu alianses potenciālu, tostarp, atbalstot to ilgtspēju un turpinot stiprināt to pētniecisko un inovācijas dimensiju atbilstīgi Padomes 2022. gada 5. aprīļa Ieteikumam "Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā"².
9. ATZĪST, ka šobrīd Eiropas fundamentālās un demokrātiskās vērtības ir pakļautas pārbaudījumiem un ka neprovocētā Krievijas agresija pret Ukrainu ir mainījusi ģeopolitisko ainu. PIEKRĪT, ka kopīgi centieni un transnacionālā sadarbība izglītības un mācību jomā ne tikai atvieglo un stiprina Savienības un dalībvalstu reaģēšanu uz vajadzībām, kuras radušās agresijas rezultātā, bet arī palīdz nostiprināt mūsu svarīgākās vērtības un principus attiecībā uz izglītību – tādas kā iekļautību, taisnīgumu, akadēmisko brīvību un institucionālo autonomiju –, kā arī mūsu kopējās vērtības un vienotību Savienībā.
10. UZSVER, ka Eiropas izglītības telpas pilnīgai panākšanai un noturīgas, drošas, ilgtspējīgas un pārticīgas Eiropas izveidei ļoti svarīgi ir apzināt un likvidēt atlikušos šķēršļus mācīšanās un mācīšanas mobilitātei. Transnacionālā sadarbība spēcina Eiropas izglītības un mācību iekļautību, taisnīgumu, izcilību, daudzveidību, pievilcību un globālo konkurētspēju. Tāpēc PIEKRĪT, ka būtu jāīsteno centieni par realitāti padarīt automatisku savstarpējo atzīšanu izglītībā un mācībās. Tāpat PIEKRĪT, ka būtu jāveicina izglītojamo un skolotāju iespējas būt mobiliem un institūcijām Eiropā un ārpus tās – iespējas savstarpēji sadarboties.

² OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.

11. ATZĪST, ka kopš 2017. gada ir panākts progress ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi un ka visā ES ir īstenots plašs pasākumu diapazons, lai sasniegtu stratēģiskās prioritātes, kas izklāstītas stratēģiskajā satvarā Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā (2021–2030). Ar dažādu iniciatīvu, sadarbības un koprades palīdzību Eiropas izglītības telpa pakāpeniski iegūst savu veidolu.
12. PIEKRĪT, ka atlikušajā pirmā cikla periodā līdz 2025. gadam ļoti svarīgi būs koncentrēties uz īstenošanu nacionālā un Eiropas līmenī saistībā ar stratēģisko satvaru un atbilstīgi katra līmeņa attiecīgajai kompetencei, kā arī veicot stingru pārraudzību esošo struktūru ietvaros, pienācīgu uzmanību pievēršot administratīvajam slogam.
13. UZSVER, ka piecas stratēģiskās prioritātes, kas noteiktas stratēģiskajā satvarā Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā (2021–2030), ir pamats darbam un arī turpmākai Eiropas mēroga sadarbībai izglītības un mācību jomā, tostarp ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi. PIEKRĪT, ka pašreizējā vidusposma novērtēšanas procesā un pilnajā ziņojumā par Eiropas izglītības telpu, kas Eiropas Komisijai jāpublicē 2025. gadā, galvenā uzmanība būtu jāpievērš minētajām piecām stratēģiskajām prioritātēm, ietverot padziļinātāku analīzi konkrētajās turpmāk uzskaitītajās jomās.

14. ATZĪST, ka ar ES līmeņa mērķrādītājiem saistītajos pēcpasākumos novērojamas pozitīvas tendences vairākos ilglaicīgos rādītājos, piemēram, lielāka līdzdalība pirmsskolas izglītībā un aprūpē, mazāka izglītības priekšlaicīga pamešana un lielāks to jauniešu īpatsvars, kas ieguvuši terciārā līmeņa izglītību. Tomēr tāpat ir skaidrs, ka atliek vēl daudz izaicinājumu, jo īpaši sociālekonomiskā stāvokļa ietekme uz sekmēm izglītībā un izglītojamo labbūtību. Tāpēc PIEKRĪT – lai līdz 2025. gadam izveidotu Eiropas izglītības telpu, īpaša uzmanība būtu jāpievērš šādām jomām:

- uzlabot taisnīgumu, iekļautību, kā arī sekmes ikvienam izglītībā un mācībās un pamatkompetenču apguvē, tostarp pamatprasmju apguvē, lai dotu iespēju visu Eiropas pilsoņu pilnīgai personīgajai, sociālajai, pilsoniskajai un profesionālajai izaugsmei;
- uzlabot skolotāja profesiju un risināt skolotāju trūkuma problēmu; sekmēt skolotāju profesionālo izaugsmi, mobilitātes iespējas, darba apstākļus un labbūtību, jo tie ir svarīgi faktori profesijas pievilcības uzlabošanā;
- novērst atlikušos šķēršļus mobilitātei, vienlaikus veicinot iekļaujošu, ilgtspējīgu un līdzsvarotu mobilitāti Eiropas Savienībā, tostarp, panākot automatisku savstarpēju atzīšanu izglītībā un mācībās ³;
- sekmēt mūžizglītību, tostarp pieaugušo izglītību, prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, īpaši uzsverot prasmes un kompetences zaļās un digitālās pārkārtošanās procesiem.

³ Saskaņā ar Padomes Ieteikumu (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku savstarpēju atzīšanu, OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.

15. PĀRDOMĀS stratēģisko satvaru un apsvērs prioritāro jomu pārskatīšanu un citu vajadzīgo korekciju veikšanu otrajam ciklam laikā līdz 2030. gadam.
16. UZSVER, ka Eiropas izglītības telpas izveidei ļoti svarīgi ir veiksmīgi piemērot atvērto koordinācijas metodi, izmantot savstarpēju mācīšanos, apmainīties ar paraugpraksi un pielietot (un attiecīgā gadījumā uzlabot) kopējos atsauces rīkus, piemēram, *DigComp* un *GreenComp*.
17. ATZĪST, ka dalībvalstīm noderīgs instruments varētu būt mācību laboratorija par kvalitatīvām investīcijām izglītībā un mācībās, kas izmantojama uz brīvprātības pamata, lai īstenotu stratēģiskās prioritātes, piedāvājot pētījumus un paraugprakses piemērus efektīvām investīcijām un politiskai intervencei, vienlaikus sekmējot uz pierādījumiem balstītu politikas veidošanu.
18. ATZĪST, ka dalībvalstīm jaunu izaicinājumu pārvarēšanā un ciešākā sadarbībā ceļā uz Eiropas izglītības telpu var palīdzēt pārvaldības reformas un uzlabota sadarbība ES līmenī. Tāpat ATZĪST panākto progresu Augsta līmeņa grupas izglītības un mācību jautājumos stiprināšanā, pārformulējot tās uzdevumus un ieviešot koordinācijas padomi. ATZĪST, ka jaunā pārvaldības struktūra ir izrādījusies iedarbīga un noderīga tādu krīžu laikā kā Covid-19 un Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.
19. Tomēr PIEKRĪT, ka ir vēl vairāk jācenšas radīt iespējas labākai konstatējumu izplatīšanai un informācijas un zināšanu apmaiņai starp stratēģiskā satvara darba grupām, ģenerāldirektora struktūrām un Augsta līmeņa grupu izglītības un mācību jautājumos, lai gādātu par sinerģiju starp tehnisko un politisko līmeni un gūtu maksimālu labumu no Eiropas mēroga sadarbības.

20. UZSVER, ka ir vajadzīgs spēcīgāks un mērķtiecīgāks dialogs starp Izglītības komiteju un Nodarbinātības komiteju un, ja tas ir piemēroti un aktuāli, ar citām Eiropas pusgada procesā iesaistītajām pusēm.
21. AICINA dalībvalstis un Komisiju uz intensīvākiem centieniem kopīgi veidot Eiropas izglītības telpu sadarbībā ar citām ieinteresētajām personām nacionālā un Eiropas līmenī, kad tas ir piemēroti, tostarp ar izglītības un mācību pakalpojumu sniedzējiem un iestādēm, pētniekiem, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību. PIEKRĪT, ka šajā sakarā Augsta līmeņa grupai būtu vēl vairāk jāapspiež panāktais progress, atlikušie izaicinājumi un nākotnes attīstība, kā arī jāizskata galīgais ziņojums par Eiropas izglītības telpu 2025. gadā. Arī AICINA Augsta līmeņa grupas koordinācijas padomi koordinēt politikas programmas sagatavošanu izglītības un mācību jomā 18 mēnešu periodam, kuru apstiprinātu Augsta līmeņa grupa izglītības un mācību jautājumos un kura jāpaziņo Padomei.
22. AICINA Komisiju apsvērt savlaicīgu priekšlikuma sagatavošanu un iesniegšanu attiecībā uz Eiropas Skolotāju gadu.
23. MUDINA Komisiju, darbā par pamatu ņemot Padomes norādījumus un iepriekšējos Padomes secinājumus un rezolūcijas par Eiropas izglītības telpu, sekmēt 2023. gada vidusposma novērtēšanas procesu un līdz 2025. gadam sagatavot pilnu ziņojumu par Eiropas izglītības telpu, tostarp veicot sagatavošanas darbu, kura rezultātā Padome varētu pārskatīt ES līmeņa mērķrādītājus otrajam ciklam laikā līdz 2030. gadam.

24. AICINA Komisiju, ņemot vērā Rādītāju un kritēriju pastāvīgās darba grupas ekspertu atzinumu, strādāt pie priekšlikumiem par iespējamiem rādītājiem vai ES līmeņa mērķrādītājiem iekļautības un taisnīguma jomā, skolotāja profesijas jomā, kā arī attiecībā uz mācīšanos ilgtspējas sekmēšanai, un par to ziņot Padomei.
25. SAGAIDA, ka Komisija ciešā sadarbībā ar Padomi īstenos turpmākus centienus atbilstoši stratēģiskajām prioritātēm, par kurām vienojusies Padome, kas aptver izglītību un mācības visos kontekstos, visos līmeņos un visos veidos.

Politiskais konteksts

Eiropas Savienības Padome

1. Padomes secinājumi par virzību uz redzējumu par Eiropas izglītības telpu, OV C 195, 7.6.2018., 7. lpp.
2. Padomes Ieteikums (2018. gada 26. novembris) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku savstarpēju atzīšanu, OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.
3. Padomes Rezolūcija par Eiropas izglītības telpas turpmāku attīstīšanu nolūkā atbalstīt uz nākotni orientētas izglītības un apmācības sistēmas, OV C 389, 18.11.2019., 1. lpp.
4. Padomes Rezolūcija par izglītību un apmācību Eiropas pusgadā: nodrošināt uz informāciju balstītas debates par reformām un ieguldījumiem, OV C 64, 27.2.2020., 1. lpp.
5. Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.
6. Padomes Rezolūcija par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), OV C 497, 10.12.2021., 1. lpp.
7. Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis) "Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā", OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.

Eiropas Komisija

8. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (COM(2020)625 final).
 9. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par progresu ceļā uz Eiropas izglītības telpu (COM(2022) 700 final).
-